

Miljö- och energidepartementet
Regeringskansliet
103 33 STOCKHOLM

m.registrator@regeringskansliet
petter.dahlin@regeringskansliet

Boverkets förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö” (Boverket 2014:32)

Härmed översändes Umeå universitets yttrande över Boverkets förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö” (Boverket 2014:32). Den Samhällsvetenskapliga fakulteten har fått i uppdrag att ansvara för universitetets remissarbete rörande förslaget. Vi har i vår tur vänt oss till docent Olle Stjernström, Institutionen för geografi och ekonomisk historia, för utarbetande av ett yttrande.

Beslut i ärendet har fattats av professor Dieter K. Müller efter föredragning av fakultetssamordnare Åsa P Isaksson.

För den Samhällsvetenskapliga fakulteten

Dieter K. Müller

Åsa P Isaksson

Yttrande över Boverkets rapport ”Förslag till strategi för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö” (Boverket 2014:32)

Miljömålet en god bebyggd miljö utgör ett av de sexton miljömål som ska tydliggöra och operationalisera samhällsutvecklingen och samhällsplaneringen mot ett mer hållbart samhälle. Diskursen om det hållbara samhället vilar i allt väsentligt på Bruntlandkommissionens arbete. Det förtjänar att påpekas att den hållbara utvecklingen avser miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Detta sagt, därför Boverkets förslag saknar varje tillstymmelse till en tanke eller en idé om betydelsen av de sociala aspekterna för att uppnå målet ”en god bebyggd miljö”. De miljömässiga aspekterna och i viss mån de ekonomiska konsekvenserna av förslag i Boverkets utredning är väl formulerade och fullt rimliga. Det är möjligen naivt att tro att en betoning på städers framtida form och design, gestaltning och kulturmiljöbevarande ensamt leder till en god bebyggd miljö. Sveriges städer och tätorter, kommuner och landsändar befolkas av människor av skilda ursprung, med olika ekonomiska förutsättningar och olika livsvillkor. Det är rimligt att en vision, en idé eller en handlingsplan för ”en god bebyggd miljö” också på ett trovärdigt sätt tar hänsyn människors livsvillkor. Ett argument för detta är att samverkan mellan de tre olika hållbarhetsdimensionerna är central för att uppnå målen.

Ett exempel på detta är den nu rådande planeringsfilosofin att förtäta befintliga städer och tätorter. Å ena sidan uppnås en effektivare markanvändning och ett effektivare utnyttjande av befintlig infrastruktur. Emellertid bör man ställa sig frågan vilket eller vilka sociala behov man svarar mot när bostadsproduktionen styrs mot centrala lägen med relativt dyra produktionskostnader och med ett stort fokus på bostadsrätter? Ett annat exempel är den befintliga bostadsstrukturen som i storstadsområdena består av relativt isolerade bostadsområden med sociala förutsättningar och problem som väsentligen skiljer sig från andra områden. Utredningsförslaget saknar ett helhetsgrepp som inbegriper såväl nuvarande som framtida bostadsstrukturer. Utredningsförslaget saknar också en trovärdig koppling mellan de olika hållbarhetsdimensionerna. De sociala förutsättningarna och människors vardagsvillkor bör stå i fokus eller åtminstone få vara synliga i ett förslag som rör den framtida bebyggda miljön. Utan ett sådant fokus förlorar förslaget trovärdighet och reduceras till en teknokratisk produkt.

Ytterligare ett argument för att lyfta in de sociala dimensionerna på ett tydligt sätt utgörs av befolkningstillväxten och invandringen. Centrala aspekter som integration/segregation, utanförskap, bristande service i städernas ytterområden etc är viktiga frågor. Hur skapas ett socialt hållbart samhälle utan att ha en idé om hur samhällets svaga grupper ska vara en del av de mer storslagna visionerna på miljö- och kulturbesvarandeområdena?

I skrivningarna om betydelsen av de kommunala översiktsplanerna delar vi starkt utredningens förslag, likaså förslaget om regionala samverkansgrupper för att samordna planeringen på en regional nivå. Frågan man kan ställa är om inte en del av förslagen med nödvändighet leder till revidering av Plan- och bygglagen, där behovet av förtydliganden rörande översiktsplanens roll och status behövs.

I övriga delar har vi inget att erinra.